Lustracija – rešitve za Ukrajino

Tekst in foto: Boštjan Kolarič, pravnik, Študijski center za narodno spravo, foto: Boštjan Kolarič

Lustracija – rešitve za Ukrajino je bil naslov mednarodne konference, ki jo je organiziral Open Dialog Foundation. Za demokracijo je potrebna odstranitev nosilcev prejšnjega sistema in kršilcev človekovih pravic z vplivnih družbenih položajev.

Prvega aprila 2014 smo se v Kijevu na povabilo zbrali mednarodni strokovnjaki, pravniki, aktivisti civilne družbe ter predstavniki medijev, gospodarstva in vlade z namenom, da preučimo kriterije, subjekte, postopke in institucionalne rešitve za izvedbo lustracije v Ukrajini.

Številčna udeležba Konference so se udeležili: Egor Sobolev, predsednik Lustracijskega odbora Ukrajine, Leonid Kozačenko, vodja Sveta podjetnikov v kabinetu ministrov Ukrajine, Pawel Osik, član Komisije za človekove pravice na Poljskem, Radoslaw Peterman, podpredsednik Oddelka za lustracijo pri Inštitutu za narodno spominjanje iz Poljske, Agnieszka Romaszewska, podpredsednica Poljske zveze novinarjev, Adam Hradilek z Inštituta za preučevanje totalitarnih režimov iz Češke Republike, Petras Ragauskas, član Lustracijske komisije iz Litve v letih 2005–2010, Giorgi Gotsiridze iz Zveze mladih pravnikov Gruzije, Jevgenij Krištafovič, direktor Centra za evropske iniciative iz Estonije, in Boštjan Kolarič, pravnik na Študijskem centru za narodno spravo.

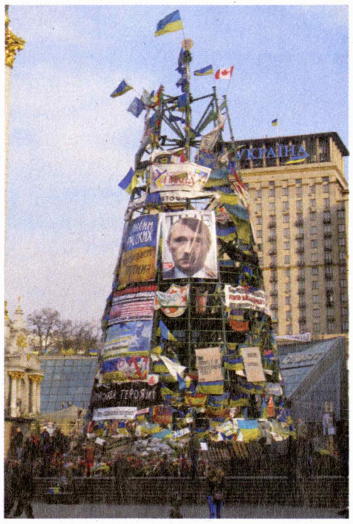
Predstavljene izkušnje V prvem delu konference so bile predstavljene izkušnje Poljske, Češke, Litve, Estonije in Gruzije, tj. držav, ki so izvedle lustracijo, in Slovenije, ki je kot edina evropska država ni izvedla.

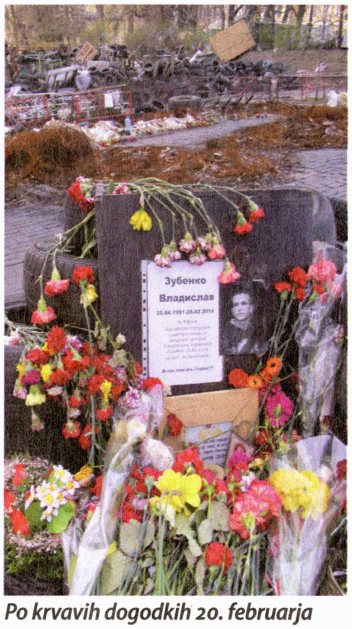
V drugem delu konference so ukrajinski strokovnjaki (Leonid

Zahteva ljudi po popolnem pretrganju odnosov z nedemokratično preteklostjo se kaže tudi z odstranitvijo spomenika Leninu v središču Kijeva.

Na Trgu neodvisnosti (Majdan nezaležnosti), je že leta 2004 potekala oranžna revolucija v podporo Juliji Timošenko in procesom demokratizacije Ukrajine. Predvsem ponoči prihaja do posamičnih spopadov s proruskimi provokatorji.

Po krvavih dogodkih 20. februarja letos, ko so proruske sile ubile več kot 100 protestnikov, 300 pa jih pogrešajo, vlada napeto stanje, podobno vojnim razmeram, kjer noč in dan vztraja na stotine ljudi. Trg so simbolično preimenovali v Evromajdan.

Strah pred negotovo prihodnostjo, žalovanje za ubitimi prijatelji protestniki ter nezadovoljstvo in jeza nad počasnim urejanjem razmer v smeri demokratizacije Ukrajine so skupni imenovalec najpogosteje slišanega gesla: Slava Ukrajini.

Antonenko, Jevgenij Zaharov, Sergej Postivji, Jevgenij Ševčenko, Valentina Teličenko, Tetjana Kozačenko) predstavili osnutek zakona o lustraciji, ki sta ga pripravili delovna skupina Lustracijskega odbora Ukrajine in Helsinška zveza za človekove pravice. Konferenco so neposredno prenašali dve televizijski hiši ter veliko število domačih in tujih medijev.

Nujna lustracija

Udeleženci konference so se strinjali, da je negativne vplive nedemokratičnega sistema, ki se kaže v politični, ekonomski in psihološki zapuščini, treba očistiti z žrtvovanjem (lustratio), ki pomeni odstranitev nosilcev prejšnjega sistema in kršilcev človekovih pravic z vplivnih družbenih položajev. Samo tako bo omogočena tranzicija v demokracijo. Če bi nosilce oblasti, ki so kršili človekove pravice, pustili na javnih položajih, bi nedvomno ogrozili uspešen prehod v stabilno demokracijo, so bili enotni razpravljavci. Ob tem so poudarili potrebo po izvedbi tudi dekomunizacijske lustracije, ki ni bila izvedena po razglasitvi neodvisnosti od Sovjetske zveze, 24. avgusta 1991. Popoln prelom s komunizmom zahtevajo tudi ljudje, ki so 8. decembra 2013 na nekdanjem Trgu oktobrske revolucije v Kijevu zrušili Leninov kip. D